

Sygn. akt III AUa 1085/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Katarzyna Wołoszczak SSA Marta Sawińska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Perkowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **F. N.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy F. N.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

z dnia 21 czerwca 2012 r. sygn. akt VIII U 1074/12

oddala apelację

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 lutego 2012r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., odmówił F. N. przyznania prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu decyzji, organ rentowy wskazał, że uznał za udowodniony staż pracy w warunkach szczególnych w wysokości 12 lat, 10 miesięcy i 19 dni. Odmówił uwzględnienia okresu pracy od 18 lutego 1980 r. do 9 listopada 1983 r. w Przedsiębiorstwie (...)w G. ze względu na brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, zaznaczając, że w umowie o pracę z dnia 15 lutego 1980 r. podano stanowisko kierowca - operator, natomiast w świadectwie pracy z dnia 14 listopada 1983 r. podano stanowisko - kierowca.

Od powyższej decyzji odwołał się F. N. w formie i terminie przewidzianym prawem. W uzasadnieniu wskazał, iż pracując w Przedsiębiorstwie (...)w G. wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Nie może przedłożyć świadectwa pracy w warunkach szczególnych, ponieważ (...) w G. upadło w 2001r.

Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2012r., sygn. akt VIII U 1074/12, Sąd Okręgowy w Poznaniu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie F. N..

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

F. N. urodził się w dniu (...)W dniu 26 sierpnia 2011 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury, po rozpatrzeniu którego organ rentowy wydał w dniu 2 lutego 2012 r. zaskarżoną decyzję.

Odwołujący posiada ogólny staż pracy w ilości 26 lat, 3 miesiące i 18 dni. Staż pracy w warunkach szczególnych uznany przez organ rentowy wynosi: 12 lat 10 miesięcy i 19 dni. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. F. N. w okresie od 18 lutego 1980r. do 9 listopada 1983r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...)w G., w pełnym wymiarze godzin, początkowo jako kierowca cementowozu, a następnie jako kierowca Ż.. Odwołujący jako kierowca cementowozu jeździł samochodem ciężarowym typu(...), na którym znajdowała się cysterna na cement. Rozwoził cement po budowach prowadzonych przez Przedsiębiorstwo (...) w G.. W dniu 13 kwietnia 1981 r. Kierownik Działu Mechaniki i Energetyki Przedsiębiorstwa - J. S., skierował do działu kadr pismo, w którym prosił o udzielenie upomnienia odwołującemu - kierowcy cementowozu, za nieterminowe zdawanie dokumentów oraz systematyczne poprawianie kart drogowych. Dnia 9 listopada 1983 r. do Dyrektora Przedsiębiorstwa wpłynęło pismo Kierownika (...) Z. D. dotyczące zatrzymania prawa jazdy odwołującego przez patrol drogowy MO, pod zarzutem prowadzenia pojazdu - samochód Ż., w stanie wskazującym na spożycie alkoholu. W Przedsiębiorstwie (...) w G. byli także zatrudnieni świadkowie: A. K. (1) i J. Ł. (1). Świadek A. K. pracował w latach 1980-1990 jako operator koparki, dźwigu i podnośnika montażowego. Świadek J. Ł. pracował w latach 1971-1990 jako operator spycharki. Świadcowie spotykali się z odwołującym okazjonalnie, gdy przywoził cement na budow, na których pracowali.

W przedłożonym przez odwołującego do wniosku o emeryturę świadectwie pracy z dnia 14 listopada 1983 r. wskazano, że pracował jako kierowca. Z akt osobowych Przedsiębiorstwa (...) w G. wynika, że był on zatrudniony najpierw jako kierowca cementowozu, a następnie jako kierowca Ż., przy czym brak dokumentu, z którego wynikałoby, od jakiego dnia powierzono jemu obowiązki kierowcy Ż.. Dokumentem pochodzącym z najpóźniejszej daty potwierdzającym, że odwołujący pracował jako kierowca cementowozu jest pismo Kierownika Działu Mechaniki i Energetyki Przedsiębiorstwa z dnia 13 kwietnia 1981 r. skierowane do Działu Kadr, zawierające wniosek o udzielenie odwołującemu upomnienia za przewinienia pracownicze. Dokumenty pochodzące z późniejszych dat nie zawierają żadnego odwołania do stanowiska zajmowanego przez odwołującego. Z opinii Dyrektora (...) w G. sporządzonej na wniosek Kolegium (...) ds. Wykroczeń, dotyczącej odwołującego, wynika iż był on zatrudniony w tym przedsiębiorstwie od 18 lutego 1980 r. do 9 listopada 1983 r., początkowo jako kierowca cementowozu, a następnie jako kierowca Ż.. Również w tym dokumencie brak daty wskazującej, do kiedy odwołujący był zatrudniony jako kierowca cementowozu, a od kiedy jako kierowca Ż.. Jednocześnie z pisma Kierownika(...) (...) z dnia 9 listopada 1983 r. skierowanego do Dyrektora Przedsiębiorstwa, wynika, że odwołujący w dniu 28 października 1983 r. został zatrzymany pod zarzutem prowadzenia pod wpływem alkoholu jako kierowca Ż.. Oznacza to, że odwołujący pod koniec zatrudnienia pracował jako kierowca Ż., a nie cementowozu. Sam odwołujący nie potrafił wskazać daty, od jakiej pracował w (...) jako kierowca Ż.. Powołani zaś przez niego świadkowie w ogóle nie posiadali wiedzy odnośnie pracy odwołującego jako kierowcy Ż.. Z ich zeznań wynika zresztą, że spotykali odwołującego jedynie okazjonalnie, gdy przyjeżdżał z cementem na budow, na których pracowali albo w bazie sprzętowo - transportowej. Zeznania takie nie mogą dla Sądu stanowić dowodu na pracę odwołującego stale i w pełnym wymiarze jako kierowcy cementowozu.

Mając na uwadze powyższe Sąd przyjął, iż odwołujący na stanowisku kierowcy cementowozu był zatrudniony niewątpliwie do dnia 13 kwietnia 1981 r., tj. do daty pisma Kierownika Działu Mechaniki i Energetyki Przedsiębiorstwa skierowanego do Działu Kadr.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS oraz dokumentów przedłożonych do akt sprawy, a także zeznań odwołującego F. N. oraz zeznań świadków: A. K. (1) i J. Ł. (1).

Mając powyższe na uwadze oraz przepisy ustawy z dnia 17 października 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 98.162.1118 z późn. zm.), Sąd Okręgowy stwierdził, biorąc pod uwagę zebrany w sprawie materiał dowodowy, że odwołujący nie spełnia warunków do uzyskania wnioskowanego świadczenia. Sąd badał przesłanki z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS pod kątem ich spełnienia przez odwołującego, a w szczególności przesłankę wykazania przez ubezpieczonego 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W szczególności sporny był okres od 18 lutego 1980r. do 9 listopada 1983r., w którym odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie(...) w G.. Sąd stwierdził po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, że odwołujący był zatrudniony w spornym okresie w warunkach szczególnych wyłącznie do dnia 13 kwietnia 1981r. Wskazując, że na dzień 1 stycznia 1999r. odwołujący nie wykazał 15 lat pracy w szczególnych warunkach, Sąd Okręgowy uznał, że odwołujący nie może uzyskać prawa do wnioskowanego świadczenia na, a to czyni odwołanie bezzasadnym.

W związku z powyższym Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok w całości apelacją z dnia 9 sierpnia 2012r. zaskarżył F. N. reprezentowany przez radcę prawnego. W uzasadnieniu apelacji wskazano, że Sąd I instancji błędnie rozważył stan faktyczny sprawy.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę treści wyroku i przyznanie odwołującemu prawa do emerytury od dnia 17 października 2011r., ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wystarczająco wnikliwe postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne bez konieczności ponownego, szczegółowego ich przytaczania.

Zgodnie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Ust. 3 przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury ubezpieczonego, który złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, składki na ubezpieczenie emerytalne, zaewidencjonowane na jego koncie w Zakładzie, zwiększa się przez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22, stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zaewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego w Zakładzie.

Sąd Okręgowy dokonał właściwej wykładni, a następnie prawidłowo zastosował cytowany powyżej przepis prawa materialnego, a nadto przepisy rozporządzenia Rady Ministrów, z dnia 7 lutego 1983r., w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 83.8.43 z późn. zm.). Sąd Apelacyjny stwierdza i dodaje jedynie do ustaleń Sądu I instancji, że przepisy przewidujące prawo do emerytury

z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, są przepisami szczególnymi i podlegają wykładni ścisłej, a ich wykładnia rozszerzająca jest niedopuszczalna. W związku z powyższym brak chociażby części wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach (15 lat) pozbawia go prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. 98.162.1118 z późn. zm.).

Sąd Apelacyjny stwierdza za Sądem I instancji, że brak było podstaw do zaliczenia odwołującemu jako pracy w szczególnych warunkach całego okresu od 18 lutego 1980r. do 9 listopada 1983r. Jednoznaczny w tym zakresie jest materiał dowodowy zgromadzony przez Sąd I instancji i to materiał dowodowy z dokumentów. Co prawda odwołujący wykazał się inicjatywą dowodową, jednak wnioski jakie płyną z zeznań świadków pod kątem art. 233 § 1 k.p.c. nie mogły doprowadzić do odmiennych ustaleń niż takie, że odwołujący pracował w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w G. do dnia 13 kwietnia 1983r. Z zeznań świadków nie można jednoznacznie wywnioskować w jakim okresie odwołujący pracował jako kierowca ciężarówki-betoniarki, a w jakim w charakterze kierowcy Ż.. Skoro zatem z materiału w postaci dokumentów wynika, że w dniu 13 kwietnia 1981r. odwołujący otrzymał upomnienie w zakresie jego pracy na stanowisku kierowcy ciężarówki-betoniarki, a nadto w późniejszych aktach nie pojawia się to stanowisko jako przypisane odwołującemu, to przyjęć należy, że od tego dnia odwołujący był kierowcą Ż.. Sąd Apelacyjny w pełni podziela w tym zakresie ustalenia i rozważania Sadu I instancji.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że Sąd I instancji nie ograniczył odwołującego w możliwości składania wniosków dowodowych i miał na uwadze, że w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych nie mają zastosowania ograniczenia dowodowe. Sąd Okręgowy starał się również prowadzić postępowanie z dowodowe z urzędu, czego nie musiał czynić wobec treści art. 6 k.c. Powyższe nie doprowadziło jednak do potwierdzenia twierdzeń F. N. i musiało skutkować uznaniem, że materiał dowodowy nie pozwala na uznanie twierdzeń odwołującego za prawdziwe.

Z tych względów oraz wobec brzmienia art. 381 k.p.c. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił nowego wniosku dowodowego wskazanego w wywiedzionej apelacji. Wniosek o przesłuchanie kierownika odwołującego mógł być zgłoszony w postępowaniu przed Sądem I instancji.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji. Jak trafnie uznał Sąd I instancji, odwołujący nie spełnia warunków do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), co skutkowało koniecznością oddalenia odwołania, a następnie apelacji.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, działając w oparciu o art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji niniejszego wyroku.

/SSA Katarzyna Wołoszczak/ /SSA Hanna Hańczewska-Pawłowska/ /SSA Marta Sawińska/